

**พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี**

วรรณดี เสือมาก พย.ม.^{1*}, วีรวรรณ เกิดทอง พย.ม.¹,
ศุภลักษณ์ ธนาโรจน์ พย.ม.¹

บทคัดย่อ

การพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพพยาบาลต้องมีการพัฒนาตั้งแต่เป็นนักศึกษาพยาบาล ซึ่งหากสถาบันการศึกษาดำเนินการได้จะส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตพยาบาลที่มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 520 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 6 ด้าน จำนวน 53 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, S.D. = 0.50) นอกจากนั้นยังพบว่าด้านการเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ด้านความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ด้านการมีจิตสาธารณะ และด้านการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.50$, S.D. = 0.51, $\mu = 4.46$, S.D. = 0.47, $\mu = 4.43$, S.D. = 0.45, $\mu = 4.36$, S.D. = 0.48, $\mu = 4.23$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยการสอดแทรกกิจกรรมในการฝึกประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ: พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาพยาบาล

¹อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

*Corresponding E-mail: wande@bcnsurat.ac.th

Behavior of Moral and Ethical Standards under the Qualifications Framework for the Bachelor of Nursing Science 2017 among Nursing Students at Boromarajonani College of Nursing, Surat Thani

Wandee Sueamak M.S.N.^{1*}, Weerawan Keadthong M.S.N.¹

Supalak Thanaroj M.S.N.¹

Abstract

The development of behavior of moral and ethical standards in nursing students since entering the nursing program is necessary. If nursing colleges promote ethics in their nursing education, nursing graduates will become moral nurses. This descriptive research aimed to study behavior of moral and ethical standards under the qualifications framework for the bachelor of nursing science 2017 among nursing students in Boromarajonani College of Nursing, Surat Thani. The population used in this research were 520 nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Surat Thani in academic year 2019. The instrument used in this research was a questionnaire on the moral and ethical behavior consisting of six aspects, 53 questions. The reliability of the questionnaire was determined using the alpha coefficient of Cronbach obtained the entire confidence value equal to 0.80. The data were analyzed using descriptive statistics which were mean and standard deviation. The results of the research showed that overall moral and ethical behavior were at a high level ($\mu = 4.42$, S.D.= 0.43). Considering each aspect, it was found that having a positive attitude towards the profession was at the highest level ($\mu = 4.56$, S.D.=0.50). In addition, it was found that the respect of human rights and dignity, honesty, discipline, punctuality, responsibility towards self and society, public consciousness, and management of ethical issues were at a high level ($\mu = 4.50$, S.D. = 0.51, $\mu = 4.46$, S.D. = 0.47, $\mu = 4.43$, S.D. = 0.45, $\mu = 4.36$, S.D. = 0.48, $\mu = 4.23$, S.D.=0.52), respectively. The results of this study could be used for the development of moral and ethical behavior by integrating activities in practical experience training and organizing additional curriculum activities for continue to cultivate morality and ethics in nursing profession.

Keywords: behavior of moral and ethical, nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

¹Nursing Instructor, Boromarajonani College of Nursing, Surat Thani

*Corresponding E-mail: wandee@bcnsurat.ac.th

วันที่รับ (received) 13 พ.ค. 2564 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 18 ส.ค. 2564 วันที่ตอบรับ (accepted) 30 ส.ค. 2564

พฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาล (Ethical behaviors of professional nurses) เป็นการแสดงออกของพยาบาลในการปฏิบัติวิชาชีพ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานจริยธรรมทางการพยาบาลที่กำหนดไว้ในจรรยาบรรณและกฎหมายข้อบังคับจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์¹ จากผลการสำรวจวิชาชีพต่าง ๆ ในอเมริกา ปี ค.ศ. 2012 จำนวน 22 วิชาชีพ และ ปี ค.ศ. 2014 จำนวน 11 วิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า วิชาชีพที่มีความซื่อสัตย์และมีจริยธรรมเป็นอันดับหนึ่งคือพยาบาล²⁻³ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 (The qualifications framework for the bachelor of nursing science 2017) มีการกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะบัณฑิต ที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยมุ่งหวังให้บัณฑิตพยาบาลที่จบไปมีความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถใช้ดุลพินิจในการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม แสดงออกถึงการเคารพสิทธิ คุณค่า ความแตกต่าง และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นและตนเอง แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมและสังคม แสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ตระหนักในคุณค่าวิชาชีพ และสิทธิของพยาบาล⁴ พยาบาลต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความทุกข์ ปฏิบัติต่อมนุษย์โดยตรง ต้องมีความเมตตา ความอ่อนโยน ความเอื้ออาทร ความตระหนักในคุณค่าความเป็นมนุษย์⁵ พยาบาลที่ดีนอกจากจะมีความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ยังถูกคาดหวังว่าจะต้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมสูง ดังนั้นคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวิชาชีพพยาบาล⁶ คุณธรรม จริยธรรมสำหรับบัณฑิตพยาบาลประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 ด้าน คือ คุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ⁷

สถาบันพระบรมราชชนก สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการผลิตบุคลากรทางการพยาบาล มีความตั้งใจในการปลูกฝังนักศึกษาเพื่อให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลที่มีจริยธรรม เพราะเมื่อสำเร็จการศึกษาเข้าสู่ระบบการปฏิบัติวิชาชีพ ตัวผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละบุคคล คือแกนสำคัญที่จะต้องใส่ใจและมุ่งมั่นในการควบคุมตนเองด้านพฤติกรรมส่วนตัวและจรรยาบรรณวิชาชีพ ให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดโดยความสำนึกและตระหนักถึงเอกลักษณ์ของวิชาชีพที่แสดงออกทางพฤติกรรมอย่างผู้มีวัฒนธรรม⁸

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาตามปรัชญาของสถาบันพระบรมราชชนก โดยมีแนวคิดการจัดการศึกษาพยาบาลและมนทัศน์ทางการพยาบาลด้านความเอื้ออาทร ภายใต้มาตรฐานของวิชาชีพและระบบคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ อย่างไรก็ตามภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เยาวชนไทย มีค่านิยมทางด้านวัตถุเพิ่มมากขึ้น มีการเฮอร์ดเอาเปรียบ เกิดปัญหาชู้สาว การพนัน ยาเสพติด การเที่ยวสถานบันเทิงที่ไม่เหมาะสม ดิตเกม อินเทอร์เน็ต การเข้าถึงสื่อลามก อนาจาร หรือสื่อที่แสดงคามรุนแรง สังคมไทยในอนาคตมีแนวโน้มที่อาจนำไปสู่สังคมที่ล่มสลายได้ จึงนับเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบคุณธรรมจริยธรรมส่วนบุคคล ปัญหาเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเป็นเยาวชนกลุ่มหนึ่งในสังคมปัจจุบัน โดยพบว่านักศึกษามีการกระทำผิดกฎระเบียบของวิทยาลัยมากขึ้น เช่น การเข้าห้องเรียนไม่ตรงเวลา เข้าหอพักสาย มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ไม่เหมาะสม นอกจากนี้พยาบาลยังพบปัญหาข้อร้องเรียนซึ่งปัญหาข้อร้องเรียนส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความไม่พึงพอใจในพฤติกรรมบริการพยาบาล ผู้รับบริการมีความรู้สึกที่ไม่ได้รับบริการตามที่คาดหวัง ไม่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ เรื่องร้องเรียนจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับมารยาท กิริยา วาจา ภาษาพูด การสื่อสาร การให้ข้อมูล ปัญหาเรื่องเทคนิคบริการ การดูแลผู้ป่วยหนัก การดูแลระหว่างคลอด และการดูแลเด็ก เป็นต้น⁹ หรืออาจเกิดจากการถูกยุยงส่งเสริมให้ร้องเรียนจากบุคคล

รอบข้าง¹⁰ และจากงานวิจัยของศิณาภรณ์ หู้เต็ม ที่พบว่านักศึกษาในระดับปริญญาตรี ยังมีพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมในระดับน้อย เช่น การไม่ตรงต่อเวลาในการทำงานกลุ่ม ไม่ซื่อสัตย์ในการสอบ และการเข้าร่วมกิจกรรม นานนม อาหารเครื่องดื่มมารับประทานในห้องเรียน เป็นต้น¹¹ จากเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2562

ขอบเขตเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนพิเศษ 1 ง วันที่ 3 มกราคม 2561 ที่กำหนดไว้ว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) มีความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา 2) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 3) สามารถใช้ดุลพินิจในการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม 4) แสดงออกถึงการเคารพสิทธิ คุณค่า ความแตกต่าง และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นและตนเอง 5) แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมและสังคม 6) แสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ตระหนักในคุณค่าวิชาชีพ และสิทธิของพยาบาล พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการประกอบวิชาชีพพยาบาล เนื่องจากการพยาบาลเป็นการให้บริการสุขภาพในทุกะดับของสถาบันทางสังคม ซึ่งเป็นการปฏิบัติโดยตรงต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพพยาบาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแนวทางในการประพฤติและปฏิบัติกรพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 520 คน แบ่งเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 133 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 157 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 96 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 134 คน การศึกษาครั้งนี้ศึกษาในประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา และเกรดเฉลี่ยสะสม

ส่วนที่ 2 แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ประกอบด้วยพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม 6 ด้าน ดังนี้ 1) มีความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา จำนวน 8 ข้อ 2) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม จำนวน 11 ข้อ 3) สามารถใช้ดุลพินิจในการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม จำนวน 8 ข้อ 4) แสดงออกถึงการเคารพสิทธิคุณค่า ความแตกต่างและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นและตนเอง จำนวน 6 ข้อ 5) แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมและสังคม จำนวน 10 ข้อ และ 6) แสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ตระหนักในคุณค่าวิชาชีพและสิทธิของพยาบาล จำนวน 10 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 53 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง การกระทำหรือความคิดเห็นตรงมากที่สุด
- 4 หมายถึง การกระทำหรือความคิดเห็นตรงมาก
- 3 หมายถึง การกระทำหรือความคิดเห็นตรงปานกลาง
- 2 หมายถึง การกระทำหรือความคิดเห็นตรงน้อย
- 1 หมายถึง การกระทำหรือความคิดเห็นตรงน้อยที่สุด

โดยมีการแปลความหมายของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมและรายด้าน คือ 1) ช่วงคะแนน 1.00-1.50 หมายถึง มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด 2) ช่วงคะแนน 1.51-2.50 หมายถึง มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับน้อย 3) ช่วงคะแนน 2.51-3.50 หมายถึง มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง 4) ช่วงคะแนน 3.51-4.50 หมายถึง มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก 5) ช่วงคะแนน 4.51-5.00 หมายถึง มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมของการใช้ภาษา จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ด้านคุณธรรมจริยธรรมและการประเมินผล พบว่า มีค่า Index of Item-Objective Congruence (IOC) เท่ากับ .80-1.00 หลังจากนั้นผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร จำนวน 30 คน วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบราค (Cronbach' alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ เลขที่ 2020/9 ลงวันที่ 7 เมษายน 2563 โดยผู้วิจัยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย ประโยชน์เกี่ยวกับการเข้าร่วมการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถหยุดหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยได้โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ซึ่งข้อมูลทั้งหมดของผู้เข้าร่วมการวิจัยจะได้รับการพิทักษ์สิทธิด้วยการเก็บไว้ในที่ปลอดภัย โดยไม่มีการเปิดเผยแก่ผู้อื่นทราบ และการวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลในภาพรวมด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. 2563 โดยผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์ และติดต่อประสานไปยังนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการเก็บข้อมูลวิจัย เมื่อเริ่มเก็บข้อมูลได้อธิบายรายละเอียดของการวิจัย สอบถามความสนใจในการเข้าร่วมโครงการ และเมื่อสมัครใจแล้วให้ลงนามแสดงความยินยอม และมีการขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษาในติดตามการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาจนได้ข้อมูลครบ 100%

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่ และร้อยละ
2. พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลการวิจัย นำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 รายด้าน พบว่า

ด้านความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เข้าเรียน/ฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามตารางที่กำหนดไว้ ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด รักษาความลับของผู้อื่น โดยจะเปิดเผยเมื่อได้รับอนุญาตเท่านั้น และไม่นำของของผู้อื่นมาเป็นของตนเองก่อนได้รับอนุญาต อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้นอยู่ในระดับมาก โดยการไม่นำของของผู้อื่นมาเป็นของตนเองก่อนได้รับอนุญาตมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.67$) รองลงไปได้แก่ รักษาความลับของผู้อื่น โดยจะเปิดเผยเมื่อได้รับอนุญาตเท่านั้น ($\mu=4.59$) และเข้าเรียน/ฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามตารางที่กำหนดไว้ ($\mu=4.55$) ตามลำดับ ส่วนการอ้างอิงผลงานของผู้อื่นเมื่อนำมาใช้ในการทำรายงานส่งอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.20$) ดังแสดงในตาราง 1

ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ยอมรับความผิดพลาดที่เกิดจากการกระทำของตนเอง รักษาภาพลักษณ์และชื่อเสียงของวิทยาลัย ไม่ทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครองและอาจารย์ อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้นอยู่ในระดับมาก โดยไม่ทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.63$) รองลงไปได้แก่ รักษาภาพลักษณ์และชื่อเสียงของวิทยาลัย ($\mu=4.55$) และเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครองและอาจารย์ ($\mu=4.54$) ตามลำดับ ส่วนวางแผนการทำงานอย่างเหมาะสมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.11$) ดังแสดงในตาราง 2

ด้านการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสามารถรับรู้และทำความเข้าใจกับปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.27$) รองลงไปได้แก่ สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมโดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ ($\mu=4.25$) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน ($\mu=4.24$) และหาวิธีการ/ทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมที่หลากหลาย ($\mu=4.24$) ตามลำดับ ส่วนการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.20$) ดังแสดงในตาราง 3

ด้านการเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้นอยู่ในระดับมาก โดยการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.55$) รองลงไปได้แก่ รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ ($\mu=4.51$) ส่วนการไม่ตัดสินผู้อื่นโดยใช้ความคิดเห็นของตนเองมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.44$) ดังแสดงในตาราง 4

ด้านการมีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมและสังคม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสมบัติของส่วนรวมของวิทยาลัย เช่น โต๊ะเก้าอี้ คอมพิวเตอร์ หนังสือของห้องสมุด อย่างระมัดระวังไม่ให้ชำรุดเสียหาย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.48$) รองลงไป ได้แก่ เข้าแถวอย่างเป็นระเบียบ รู้ลำดับก่อน-หลัง ไม่แย่งเมื่อต้องใช้ของส่วนรวมร่วมกัน เช่น เข้าแถวซื้ออาหาร เข้าแถวขึ้นลิฟต์ ($\mu=4.46$) และเมื่อพบว่ามีคนเปิดไฟ พัดลม เครื่องปรับอากาศ หรือเปิดน้ำทิ้งไว้จะรีบเข้าไปปิดให้เรียบร้อย ($\mu=4.44$) ส่วนการอาสาช่วยงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยโดยไม่ต้องร้องขอมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.17$) ดังแสดง ในตาราง 5

ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เชื่อว่า การปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาลมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเอง อยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยรู้สึกภูมิใจที่สังคมให้ความสำคัญ และยอมรับในวิชาชีพพยาบาล มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.64$) รองลงไปได้แก่ เชื่อว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่องจากสังคม ($\mu=4.60$) และรู้สึกภูมิใจ ในวิชาชีพพยาบาล ซึ่งเป็นวิชาชีพที่มีองค์ความรู้เฉพาะ ($\mu=4.58$) ส่วนเชื่อว่าการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล มีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu=4.49$) ดังแสดงในตาราง 6

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.42$, S.D.=0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.56$, S.D.=0.50) ด้านการเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.50$, S.D.=0.51) ด้านความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.46$, S.D.=0.47) ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.43$, S.D.=0.45) ด้านการมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.36$, S.D.=0.48) และด้านการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.23$, S.D.=0.52) ตามลำดับแสดงดังตารางที่ 7

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีวินัยตรงต่อเวลา จำแนกรายข้อ (N = 520)

ข้อความ	μ	S.D.	ระดับ
1. ปฏิบัติหน้าที่ตรงตามเวลาที่ได้รับมอบหมาย	4.38	0.61	มาก
2. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา	4.43	0.60	มาก
3. ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎระเบียบของวิทยาลัยฯ อย่างเคร่งครัด	4.32	0.61	มาก
4. เข้าเรียน/ฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามตารางที่กำหนดไว้	4.55	0.60	มากที่สุด
5. ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด	4.53	0.60	มากที่สุด
6. อ้างอิงผลงานของผู้อื่นเมื่อนำมาใช้ในการทำรายงานส่งอาจารย์	4.20	0.80	มาก
7. รักษาความลับของผู้อื่น โดยจะเปิดเผยเมื่อได้รับอนุญาตเท่านั้น	4.59	0.58	มากที่สุด
8. ไม่นำของของผู้อื่นมาเป็นของตนเองก่อนได้รับอนุญาต	4.67	0.54	มากที่สุด
ภาพรวม	4.46	0.47	มาก

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม จำแนกรายข้อ (N = 520)

ข้อความ	μ	S.D.	ระดับ
1. วางแผนการทำงานอย่างเหมาะสม	4.11	0.58	มาก
2. มุ่งมั่นและตั้งใจในการปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น	4.33	0.61	มาก
3. ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจอย่างเต็มความสามารถ	4.42	0.59	มาก
4. ยอมรับความผิดพลาดที่เกิดจากการกระทำของตนเอง	4.53	0.59	มากที่สุด
5. สามารถอธิบายชี้แจงเหตุผลจากการกระทำของตนเอง	4.36	0.61	มาก
6. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	4.50	0.60	มาก
7. ดูแล รักษาทรัพย์สินของวิทยาลัย	4.47	0.59	มาก
8. รักษาภาพลักษณ์และชื่อเสียงของวิทยาลัย	4.55	0.57	มากที่สุด
9. ไม่ทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง	4.63	0.55	มากที่สุด
10. เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครองและอาจารย์	4.54	0.56	มากที่สุด
11. แนะนำ ตักเตือน เมื่อพบเพื่อนกระทำผิด	4.30	0.63	มาก
ภาพรวม	4.43	0.45	มาก

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านการจัดการประเด็นหรือปัญหา ทางจริยธรรม จำแนกรายข้อ (N = 520)

ข้อความ	μ	S.D.	ระดับ
1. สามารถรับรู้และทำความเข้าใจกับปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	4.27	0.58	มาก
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	4.21	0.60	มาก
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน	4.24	0.60	มาก
4. วางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมโดยใช้หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.21	0.62	มาก
5. ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการแก้ปัญหาตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.23	0.65	มาก

ข้อความ	μ	S.D.	ระดับ
6.ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางจริยธรรม	4.20	0.65	มาก
7.หาวิธีการ/ทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมที่หลากหลาย	4.24	0.62	มาก
8.สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมโดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ	4.25	0.62	มาก
ภาพรวม	4.23	0.52	มาก

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านการเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ จำแนกรายข้อ (N = 520)

ข้อความ	μ	S.D.	ระดับ
1.เคารพการตัดสินใจของผู้อื่นโดยคำนึงถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.50	0.59	มาก
2.รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นด้วยความเต็มใจ	4.51	0.59	มากที่สุด
3.เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น	4.55	0.58	มากที่สุด
4.เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงพฤติกรรมในแบบของตนเอง	4.50	0.60	มาก
5.ไม่ตัดสินผู้อื่นโดยใช้ความคิดเห็นของตนเอง	4.44	0.62	มาก
6.ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.48	0.60	มาก
ภาพรวม	4.50	0.51	มาก

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านการมีจิตสาธารณะ จำแนกรายข้อ (N = 520)

ข้อความ	μ	S.D.	ระดับ
1.อาสาช่วยงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยโดยไม่ต้องร้องขอ	4.17	0.62	มาก
2.ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ในวิทยาลัย	4.37	0.60	มาก
3.ทำความสะอาด เก็บอุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัยเข้าที่ให้เรียบร้อยภายหลังการใช้งาน	4.40	0.58	มาก
4.ใช้ของส่วนรวม เช่น ไฟฟ้า น้ำ เครื่องปรับอากาศ อย่างประหยัดและพอเพียง	4.34	0.60	มาก
5.ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสมบัติของส่วนรวมของวิทยาลัย เช่น โต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ หนังสือของห้องสมุด อย่างระมัดระวังไม่ให้ชำรุดเสียหาย	4.48	0.58	มาก
6.ช่วยอาจารย์และเจ้าหน้าที่ถือของ แม้ไม่ได้ร้องขอ	4.43	0.61	มาก
7.เมื่อพบขยะตกอยู่บริเวณทางเดิน บนถนน หรือบริเวณอื่น ๆ จะเก็บไปทิ้งในถังขยะ	4.24	0.67	มาก
8.แจ้งผู้เกี่ยวข้องเมื่อพบว่าอุปกรณ์ของใช้ส่วนรวมเกิดการชำรุดเสียหาย เพื่อจะได้ดำเนินการซ่อมแซม	4.27	0.65	มาก
9.เมื่อพบว่ามีไฟฟ้ พัดลม เครื่องปรับอากาศ หรือเปิดน้ำทิ้งไว้จะรีบเข้าไปปิดให้เรียบร้อย	4.44	0.62	มาก

ข้อความ	μ	S.D.	ระดับ
10.เข้าแถวอย่างเป็นระเบียบ รู้ลำดับก่อน-หลัง ไม่แย่งเมื่อต้องใช้ของส่วนรวมร่วมกัน เช่น เข้าแถวซื้ออาหาร เข้าแถวขึ้นลิฟต์	4.46	0.59	มาก
ภาพรวม	4.36	0.48	มาก

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านการมีทัศนคติที่ดี ต่อวิชาชีพ จำแนกรายข้อ (N = 520)

ข้อความ	μ	S.D.	ระดับ
1. เชื่อว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่องจากสังคม	4.60	0.57	มากที่สุด
2. รู้สึกภูมิใจที่สังคมให้ความสำคัญ และยอมรับในวิชาชีพพยาบาล	4.64	0.54	มากที่สุด
3. รู้สึกภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล ซึ่งเป็นวิชาชีพที่มีองค์ความรู้เฉพาะ	4.58	0.57	มากที่สุด
4. เชื่อว่าการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาลมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเอง	4.49	0.60	มาก
5. ยินดีที่จะปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล	4.55	0.60	มากที่สุด
6. พร้อมที่จะอุทิศตน เสียสละในการปฏิบัติงานเพื่อวิชาชีพพยาบาล	4.56	0.58	มากที่สุด
7. รู้สึกมีความสุขที่ได้ให้การพยาบาลผู้ป่วย หรือได้ให้การช่วยเหลือผู้อื่น	4.54	0.58	มากที่สุด
8. พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับผู้ร่วมงาน และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ป่วยและญาติ	4.54	0.58	มากที่สุด
9. มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.54	0.58	มากที่สุด
10. ให้ความร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น ประชุมอบรม สัมมนา เข้าร่วมวิจัย เป็นต้น	4.55	0.57	มากที่สุด
ภาพรวม	4.56	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม จำแนกรายด้าน (N = 520)

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	μ	S.D.	ระดับ
ด้านความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา	4.46	0.47	มาก
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	4.43	0.45	มาก
ด้านการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม	4.23	0.52	มาก
ด้านการเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.50	0.51	มาก
ด้านการมีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมและสังคม	4.36	0.48	มาก
ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ	4.56	0.50	มากที่สุด
ภาพรวม	4.42	0.43	มาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายด้านพบว่า การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม การเคารพสิทธิ

และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การมีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมและสังคม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จากผลการวิจัยที่พบว่า การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับมากที่สุดนั้นเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาของวิทยาลัยได้มีการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ตั้งแต่กิจกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา การปลูกฝังโดยการสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาภาคทฤษฎี เช่น วิชาমনโมติ ทฤษฎี และกระบวนการพยาบาล วิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล รวมทั้งการปลูกฝังผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การร่วมกิจกรรมวันพยาบาลสากล วันพยาบาลแห่งชาติ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิริยาภรณ์ แสนสมรสและคณะ⁶ ที่ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล: กรณีศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การศึกษาของสุชาภา คล้ายมณี และคณะ¹² ที่ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในขั้นที่ 5 การศึกษาของเกศินี ไชยมอและคณะ¹³ ที่ศึกษาพฤติกรรมจริยธรรม: การศึกษาเปรียบเทียบภาคตัดขวางในนักศึกษาพยาบาลระหว่างชั้นปีในวิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่ง พบว่า พฤติกรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง และการศึกษาของพรศิริ พันธสี และเจตจรรยา บุญญกุล¹⁴ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการปฏิบัติตามกฎหมายในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า การจัดการเรียนการสอนจริยธรรมทางการพยาบาลและกฎหมายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการปฏิบัติตามกฎหมายในการปฏิบัติการพยาบาล ทั้งนี้ อธิบายได้ว่าวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 ที่มีการนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 6 ประเด็น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในทุกรายวิชา เพื่อบ่มบ่มให้บัณฑิตสามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายวิชาที่เรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักศึกษา คือรายวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 3 หน่วยกิต โดยนักศึกษาจะได้เรียนหลักจริยธรรมในวิชาชีพ แนวคิดทางจริยธรรม ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมในชั้นปีที่ 2 ซึ่งมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลายหลากวิธี เช่น การบรรยาย กรณีตัวอย่าง และการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem base Learning)⁸ สำหรับในการเรียนในภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้จากการเรียนภาคทฤษฎีมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยจริง ผ่านการฝึกปฏิบัติงานในรายวิชา ภายใต้การนิเทศของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติจะต้องเป็นแบบอย่างของการพยาบาลแบบเอื้ออาทร การเคารพศักดิ์ศรี และคำนึงถึงหัวใจความเป็นมนุษย์ และมีการศึกษารายละเอียดวิชานำมาวางแผนการสอนภาคปฏิบัติเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมตามที่กำหนดตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ พร้อมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพ โดยการจัดกิจกรรมในการฝึกภาคปฏิบัติ ดังนี้¹⁵⁻¹⁶ 1) การปฐมนิเทศ ผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจถึงพฤติกรรมจริยธรรมที่จะต้องใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ 2) จัดให้มีการพูดถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็น/ปัญหาจริยธรรมทางการพยาบาลในการประชุมปรึกษาก่อน และหลังการฝึกปฏิบัติการพยาบาลประจำวัน โดยให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึก อภิปรายผลกระทบและแนวทางการแก้ไขปัญหา 3) สอดแทรกในกระบวนการพยาบาลโดยระบุหลักจริยธรรมที่นำมาใช้ เช่น ในขั้นการประเมินสภาพผู้ป่วย การรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หรือการตรวจร่างกาย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ ความพร้อมและการยินยอมของผู้ป่วยมีการแสดงออกและใช้คำถามที่เหมาะสม คำนึงถึงความรู้สึกของผู้ป่วย 4) กำหนดในรายวิชาให้นักศึกษาเขียน

เล่าประสบการณ์และความคิดเห็นในการปฏิบัติการพยาบาลประจำวันที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางจริยธรรมที่นักศึกษาพบเห็นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Reflective thinking) นำมาร่วมวิเคราะห์กับเพื่อนในกลุ่มและอาจารย์ผู้นิเทศ เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกับหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 5) กำหนดหัวข้อประเด็นจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยกรณีศึกษาในการประชุมปรึกษากรณีศึกษาทางการพยาบาล (Case conference) 6) กำหนดหัวข้อรายงานให้มีประเด็นด้านจริยธรรมทางการพยาบาลและแนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนาจริยธรรมทางการพยาบาลในการทำรายงานกรณีศึกษาผู้ป่วย (Case study) 7) การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ เช่น รายวิชาการศึกษาพยาบาลครอบครัวและชุมชน โดยให้ผู้เรียนนำมาใช้พิจารณาการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยในความดูแล การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล การให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพ 8) มีแบบประเมินพฤติกรรม/หัวข้อการประเมินที่ชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นคุณธรรมจริยธรรม พร้อมชี้แจงผู้เรียนให้ทราบแนวทางการปฏิบัติ นอกจากนี้วิทยาลัยยังมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในการพัฒนาจริยธรรมนักศึกษา เช่น โครงการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิทยาลัย โครงการจิตอาสา โครงการอบรมจริยธรรม หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรม เช่น การจัดให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของพื้นที่วิทยาลัย ห้องเรียน หอพัก เพื่อเป็นการฝึกความมีวินัย ความรับผิดชอบ และสร้างเสริมลักษณะนิสัยรักความสะอาด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยในการพัฒนาจริยธรรมนักศึกษา ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเป็นส่วนส่งเสริมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในการปฏิบัติการพยาบาลต่อไปในอนาคตของนักศึกษาได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ด้านปฏิบัติการ

1. คงไว้ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และพิจารณาเพิ่มเติมสาระหรือสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรมได้ดียิ่งขึ้น

2. บูรณาการการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีการสอดแทรกพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิให้มากยิ่งขึ้น หรือเพิ่มการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาทั้งภาคทฤษฎี ภาคทดลอง และภาคปฏิบัติ และมีการประเมินพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ในนักศึกษาทุกชั้นปี

3. เพิ่มการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น เช่น ศึกษาชีวประวัติบุคคลต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ศึกษาแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ด้านนโยบาย

คงไว้ซึ่งนโยบายในการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่มีความครอบคลุมทั้งในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษาทุกชั้นปี เพื่อคงไว้ซึ่งการมีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมในระดับมาก และส่งเสริมให้มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมในระดับมากที่สุด ในนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ก่อนการสำเร็จการศึกษา

ด้านวิจัย

1. วิจัยและพัฒนาารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ของนักศึกษาพยาบาล เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

2. วิจัยและพัฒนาาระบบการประเมินและติดตามพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 และมีการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม, สมใจ ศิระกมล. พฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ. เชียงใหม่: สยามพิมพ์นานาชาติ; 2558.
2. Newport, F. Congress retains low honesty rating: Nurses have highest honesty rating; care salespeople, lowest, Gallup [Internet]. 2012 [cited 2019 Aug 30]. Available form: <http://www.gallup.com/poll/159035/congress-retains-low-honesty-rating.aspx>
3. Riffkin, R. Americans Rate Nurses Highest on Honesty, Ethical Standards. Gallup [Internet]. 2014 [2019 August 30]. Available form: <http://www.gallup.com/poll/180260/americans-rate-nurses-highest-honesty-ethical-standards.aspx>
4. กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 2 ส.ค. 2562]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/data6/ประกาศ-ศธ-NQF-/2560-พยาบาลศาสตร์-ป-ตรี.PDF>
5. สิวลี ศิริไธ. จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2556
6. วิริยาภรณ์ แสนสมรส, วิภารัตน์ ยมดิษฐ์, นิศากร เขียวรัตน์, อมรรัตน์ สว่างเกตุ, นพวรรณ ดวงจันทร์. คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล : กรณีศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราษบุรี. วารสารการพยาบาลและการศึกษา 2560;10:144-59.
7. คมวัฒน์ รุ่งเรือง, เชษฐา แก้วพรม, อรัญญา บุญธรรม. การพัฒนาแบบประเมินคุณธรรม จริยธรรมสำหรับบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข 2560;27:99-112.
8. วีรวรรณ เกิดทอง, วรรณดี เสือมาก. การพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลเพื่อก้าวสู่พยาบาลคุณธรรม. วารสารพยาบาลสาธารณสุข 2560;31:257-71.
9. สภาการพยาบาล. แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติการพยาบาลตามจรรยาบรรณวิชาชีพ (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฑทอง; 2551.
10. บุษบา จินดาทอง. ประสบการณ์การถูกร้องเรียนพฤติกรรมบริการของพยาบาลวิชาชีพ [วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2554.
11. ศินาภรณ์ หู่เต็ม. พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ [อินเทอร์เน็ต]. 2552 [เข้าถึงเมื่อ 30 ส.ค. 2562] เข้าถึงได้จาก: <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/255788>

12. สุชาภา คล้ายมณี, ทศนีย์ ทิพย์สูงเนิน, คณินันต์ พงษ์สุวรรณ. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิประสงค์. วารสารการพยาบาลและการศึกษา 2556;6:89-103.
13. เกศินี ไชยมโน, กิตติพร ประชาศรีสรเดช, พิษณุ อังคะนาวัน. พฤติกรรมจริยธรรม: การศึกษาเปรียบเทียบภาคตัดขวางในนักศึกษาพยาบาลระหว่างชั้นปีในวิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่ง. รามาธิบดีพยาบาลสาร 2563;26:370-84.
14. พรศิริ พันธสี, เจตจรรยา บุญญกุล. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและการปฏิบัติตามกฎหมายในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วารสารพยาบาลสภาอากาศไทย 2560;10:81-94.
15. วิไลวรรณ ทองเจริญ. การสอนภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาจริยธรรมในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรมในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต; 22-24 ธันวาคม 2558; สภาการพยาบาล.นนทบุรี; 2558.
16. ศิริวัลห์ วัฒนสินธุ์. การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรมรายวิชาปฏิบัติ. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่องการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรมในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ; 22-24 ธันวาคม 2558; สภาการพยาบาล. นนทบุรี; 2558.